

POSTANOWIENIE

9 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 9 kwietnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Z. D.

przeciwko gminie B.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Z. D.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z 27 lipca 2023 r., I AGa 40/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód Z. D. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 27 lipca 2023 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne:

1) Czy istnieją podstawy do różnicowania pod względem prawnym kompensaty umownej i ustawowej w odniesieniu do możliwości żądania przez dłużnika miarkowania kary umownej?

2) Czy w sytuacji, gdy do potrącenia wierzytelności dochodzi wskutek umownej kompensaty dokonanej przez wierzyciela na podstawie oświadczenia

dłużnika, lecz z okoliczności sprawy wynika, iż zostało to jednostronnie narzucone przez wierzyciela, podczas gdy potrącenie w rzeczywistości nie odpowiada woli dłużnika, to czy pozbawia to dłużnika prawa do ubiegania się o miarkowanie kary umownej?

3) Czy istnieją podstawy do wyłączenia instytucji miarkowania kary umownej z tej przyczyny, że doszło do potrącenia umownego?

4) Czy zastrzeżenie, o którym mowa w art. 411 pkt 1 k.c., może zostać dokonane, co do kary umownej, jeśli zgodnie z umową, jest ona należna stronie przeciwnej?

5) Czy zastrzeżenie zwrotu zawyżonej kary umownej na podstawie art. 411 pkt 1 k.c. jest konieczne, aby zapobiec utracie prawa do żądania miarkowania kary umownej?

6) Czy brak wyraźnego zastrzeżenia zwrotu prowadzi do wygaśnięcia możliwości miarkowania kary umownej *a limine*?

7) Czy kwestionowanie roszczenia może zostać dokonane w formie konkludentnej, dostatecznie wyrażającej wolę dłużnika np. przez złożenie oświadczenia o obniżeniu kar umownych?

Ponadto skarżący wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd drugiej instancji dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego przez ich błędną wykładnię i nieprawidłowe przyjęcie, że miarkowanie kary umownej jest niedopuszczalne, z uwagi na jej rzekome wygaśnięcie wskutek potrącenia umownego oraz bezpodstawnie uznał, że w przypadku zapłaty kary umownej wskutek oświadczenia woli dłużnika, prawo żądania jej miarkowania wygasło.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede

wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Skarżący nie sporządził w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w zakresie pierwszej przesłanki kasacyjnej. Pomimo sformułowania siedmiu zagadnień prawnych, skarżący sporządził jedno uzasadnienie o ogólnikowej treści (k. 4-7 skargi kasacyjnej), w której dodatkowo zawarł wskazane wyżej zagadnienia prawne. Skarżący nie tylko zatem nie wyodrębnił w należyty sposób formułowanych zagadnień, ale też nie przedstawił pogłębionego wyводу dotyczącego każdego z poruszonych zagadnień prawnych. Nie wskazał na rozbieżności w doktrynie lub orzecznictwie, nie przedstawił możliwych interpretacji prawnych, ani racji jurydycznych stojących za każdą z nich. Nie wykazał również, dlaczego dotychczasowy dorobek orzecznictwa Sądu Najwyższego jest niewystarczający do ich rozstrzygnięcia.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest natomiast odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń. Wniosek ten podlega analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 3984 § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, mimo że argumenty mogą być podobne (postanowienie SN z 14 maja 2020 r., I CSK 380/19).

Skarga kasacyjna jest natomiast oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. postanowienia SN: z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, i z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie SN z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Skarżący nie wykazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Lektura wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na ustalenie, jaki przepis bądź przepisy zostały zdaniem skarżącego naruszone w sposób kwalifikowany, na czym naruszenie to polegało i jaki był wpływ tego naruszenia na wynik sprawy (treść zaskarżonego wyroku). Taka konstrukcja wniosku wyklucza przyjęcie, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(D.Z.)

[ms]